

PERIÓDICH VERMELL

∴ SALUT PÚBLICA ∴ INTERESSOS POPULARS ∴ ARTS Y LLETRAS ∴

PREUS DE VENTA
25 exemplars. Una pesseta
Cada número. 2 quartos
Surt a llum ab tota regularitat á lo menos una vegada
ca. la setmana

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
96 - RONDA DE LA UNIVERSITAT - 96
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Tot Espanya, portat á domicili. . . . 8 rals trimestre
Països de la Unió Postal. 16 id. id.
Dona números extraordinaris sempre que ho demanen
las circunstancias

MES DISCURSOS

Lo dilluns prop passat, dia quatre de Setembre, á las quatre de la tarde, va tindre lloch á Granollers, baix la presidencia del senyor Balaguer, la distribució dels premis concedits enguany en lo certámen obert pe 'l Cassino de aquella vila.

L'espaiós saló, ricament adornat, á l' hora indicada s' omplená de gom á gom de una concurrencia tan escullida com numerosa, figurant entre ella, gran número de senyoretas vallesanas, que ostentavan richs trajos y fins algunas d' ellas la tradicional mantellina catalana.

Oberta que fou la sessió, lo senyor Balaguer pronunciá son esperat discurs, encaminat tot ell á mostrar las bellesas que conté la rica comarca del Vallés, y en demostrar, ab aquell llenguatge que li es tan propi, la importancia que avuy te la literatura catalana, aludint alguna vegada al senyor Moret, qu' en los Jochs Florals de Pontevedra intentá rebaixar las lletres de nostra patria.

Diferentas vegadas fou interromput per grans salvas de aplausos y sobre tot al final que van durar alguns minuts.

Molt greu me sab que l'espai del periódich no 'm permeti fer estensa la revista de la distribució dels premis. Aixís, donchs, me concretaré sols á dirlos que obtingué la flor natural lo senyor Masriera, que nombrá Reyna de la festa á la simpática senyoreta Montserrat Cuspinera, filla del nostre company en la prensa En Climent Cuspinera, y que obtingueren premis y accésits donya Maria de Bell-lloch y los senyors Ribot, Roque, Codolosa, Ubach, Franquesa, Bori, Bayer, Feliu y Codina, Monserrat y Tell, essent tots molt aplaudits y felicitats per tots los amichs.

A las vuyt del vespre y en lo mateix saló, va servirse un espléndit lunch, trobantnos reunits al voltant de la taula unas setanta ó vuitanta personas. Lo jurat calificador, las autoritats, la junta de Cassino, los poetas llorejats y los representants de quasi tota la premsa diaria de Barcelona.

Molts y entussiasas brindis van pronunciarse, essent digne de menció, lo del obrer Sr. Colomer, que recitá una poesia ó cant de patria que vintidos anys enrra va llegir á casa la Ciutat lo Sr. Balaguer.

Ultimament va aixecarse aquest senyor y després de donar las gracias als granollersenchs, per la bona acullida que havia tingut, va entrar en algunas consideracions políticas, dihent que ell será sempre 'l mateix; que avans que la política es la patria, que l' home que no estima á sa familia no estima á sa patria, que l' home que no estima á sa patria no pot ser lliberal, que la verdadera llibertat enclou lo proteccionisme, y que ell s' ha separat de alguns amichs que blasonan de lliberals, per ser llibre-cambistas; afegint, que entre ell y 'l Sr. Moret hi ha un abig profons que 'ls separa, y que es imposible passarlo, y acabá dihent que tot ho faria per la mare patria, y fent un espressiu brindis per Catalunya va acabar son discurs, que no cal dir si fou aplaudit puig que en aquestos actes los aplausos may se regatejan, y per picament de mans mes ó menos no renyeix ningú.

La concurrencia va retirarse molt satisfeta dels obsequis que 'ls hi dispensaren los granollersenchs y acabo jo per ma part recomanantlos que segueixin la via que tenen comensada de fer eixas lluitas literarias, que á més de servir de instrucció als fills d' aquella terra es lo bon camí de la civilisació y del progrés.

J. R.

CONTESTACIÓ

A N' EN PEPITO GARLOPA

Pepet Garlops: M' entero del anunci sanjunguero que en LA TRAMONTANA escrius; Y, francament, m' ha fet gracia aqueixa inmensa desgracia que 't persegueix, segons dius.

La teva sort compadeixo perque de igual mal pateixo... y fillet... ¡me pinta brut!... Com á tu també 'm rebenta al mirar que no 's presenta ni un pretendent per salut.

A tu, per tas malas trassas t' han donat molts carbassas y aixó 't pot aconsolar. ¡Jo que, ab los vint anys que conto, no he trobat encare un tonto á qui poderla endosar!

Y á fe que, vaja... ma cara no te res de lletja y rara; segons diuhén, pot anar. Pero fill, estich de pega, y per mes que mogui brega, ningú 'm diu:—Cap á casar.

Y 'l temps passa, y m' enrabia veure que quedo per tia ab aquest bonich pamet; Tinch bon génit, so graciosa... (sens alabarm') y una cosa... que 't complauria, Pepet.

No pensis mal, calavera, vull dir qu' en la calaixera hi tinch uns quants patacons, Y alguns trastets, y robeta, y sobre tot ¡so soleta! ¿que 't semblan mas condicions?

Al llegí en LA TRAMONTANA que 'l teu cor amor demana y jo 'n tinch per regalá, He pensat: á contestalhi, pot sé ab aquet farém ali axis, net; clá y catalá.

Ab tal no sigas apàtich,
ay!... Pepet, ja me 'ts simpàtich,
¿tens algun impediment?
Lo teu nom, Pepet, m' encera;
¡Garlopa!... pe' una *Fustera*
es lo millor instrument.

Encar que gracias me 'n sobran,
també algun defecte 'm troban;
mon deber es confesal.
Sàpias que no vaig a missa,
que se 'm coneix per poetissa,
y ademés... ¡so federal!...

Mes per xó no passo pena,
crech que tots som d' una mena
y tenim igual pensar.
Per lo tant, si t' acomodo,
digam tu mateix lo modo
de podens aproximar.

¡Ja veurás si farém tropa!...
¡Are, Pepito Garlopa
no 'm juguis un mal paper!
Que si carbassa 'm donabas,
creu, Pepet que l' enjegabas
al clot á

LOLA FUSTER

Postdata: Dech advertit
que si arribém á casans,
res de trobar capellans;
ha de ser per lo civil.

¡Ay Mare de Deu Santíssima! ¡Jesús Maria
Joseph y Sant Antoni gloriós! Ja torném á tenir
lo nihilisme dintre á Espanya, ab totas las
sevas conseqüencias de petardos, dinamita,
nitro-glicerina, fulminants, cartutxos, etc., etc.

¡Válgam Sant Nin y Sant Non, quantas tra-
jerias se passan en aquesta vida per buscar la
felicitat dels altres!

¿No saben de qué 's tracta?

Una friolera: Al senyor Camacho li han
enviat un paquet ab dos cartutxos dintre y dos
pots en los quals debia estar la confitura.

Pero com Nostre Senyor fa tot lo que Deu
vol, resulta que 'l senyor Camacho te bon nas,
y de pet va sospitar algo. ¡Ay gracias á la divi-
na Providencia!

Dona 'l diabòlich paquet al porter perque
vegi lo que hi ha, puig un porter no hi fa res
que 's rebenti, y 'l bon home, com som al istiu
fa pendre un bany al cos del delictu, y aixís
qu' está ben fresch, descubreix la intentona de
camachicidi ab mes facilitat que un municipal
cita á qualsevol á l' arcaldía.

¿Quin càstich no mereix l' autor de semblant
atrocitat?

Jo d' en Camacho, si se arribava á descubrir,
lo faria comissionat de apremis y l' enviava á
Mallorca.

¡Pero ca han de trobar! ¡Com que aquestos
demagogos enemichs de la societat y la familia
traballan tan fi!

De Madrid mateix ja diuhen que es difícil
averiguar res, perque 'l sello de correus está
borrat.

Naturalment, Y altres cosas també hi haurá
per lo qual será difícil averiguar res.

De segur que 'l petardo d' en Camacho se
acabarà com lo d' en Sagasta.

** **

Un cas xocant com altre cosa que conta un
periódich local:

Un senyor compra un caixó de cigarros al
estanch, y al sortir un carabiner lo detura.

Als cigarros hi falta un sello que tenia de
posar lo govern y com lo sello no hi es, lo car-

rabiner porta lo senyor al quartelillo, ahont
queda pres.

Se averigua tot, y com lo comprador dels
cigarros resulta ignocent, lo posan en llibertat
després de haber passat quatre horas á la
caga-menja.

¿Qué 'ls sembla quin modo de matar pussas?

Ara vagin á comprar cigarros á cap estanch...

** **

Lo trempat centre catalanista *Niu guerrer*
ha deixat constituït lo jurat calificador de las
composicions que 's presentin al certámen que
te anunciat, de la següent manera:

Conrat Roure, president.—Francesch Ubach
y Vinyeta, Alvar Verdaguier y Salvador Farnés,
vocals, y Joseph M.ª Lasarte, secretari.

Ademés se ha aplassat lo temps del envio de
composicions fins al 20 de actual.

Avuy te lloch la primera vetllada musical
que dona dita societat, á la que hem sigut ga-
lanament invitats.

Agrahim la deferencia.

** **

A Vilanova sembla que 'l joch hi ha pres
carta de naturalesa, y que 's fa á las barbas de
l' autoritat, sens que 's procuri son remey.

Fora hora de que las autoritats de aquella
hermosa vila prenguessin disposicions pera
evitar aquesta plaga que tants disgustos porta
á las familias.

** **

L' Ajuntament de Reus ha dimitit son càr-
rech, per la senzilla rahó de no tenir medis
pera pagar l' impost de consums que ha tingut
la honra de imposarlos pera consumirlos lo
senyor Camacho.

Tot va be, molt be, rebé,
diuhen los farts de Madrid,
y entretant los espanyols
de gana 's van consumint.

** **

Sembla que á Sant Feliu de Guixols, des-
prés de uns esforços de gegant pera organisar
lo partit possibilista, no mes se n' han reu-
nit 14, y pera nombrar un comité han tingut
de apuchugar ab la presidencia de un sagastí y
per tesorer hi han posat un cobrador de contri-
bucions y comissionat de apremis.

¡Viva 'l possibilisme, la benevolencia, los
pastels y Sant Emilio gloriós!

¡¡¡Vivaaaa!!!

** **

No passa mes, y molt sovint ni setmanas,
que a Madrid no succheixin desgracias ab pa-
letas que cauhen de la bastida.

La última setmana ha sigut fecunda: deu
traballadors han anat á parar al empedrat dels
carrers, morinthe uns y quedanthi mes ó me-
nos malparats los demés.

En tant tots los grossos que consumeixen
sens produir son á cassar y á pendre la fresca.

** **

Es de *El Cencerro* lo suelto que segueix:

«Fué el hermano Mateo de cacería: apuntó á
una pieza, y el tiro se lo encontró un galgo,
propiedad del ministro de Fomento. Siempre
ha tenido el Tupé la misma puntería. Hace 18
meses apuntó á los reaccionarios y recibimos
el balazo los liberales.»

Molt ben xafat.

** **

Lo periódich *El Palo*, de Cadiz, ha sigut
excomunicat.

Nostra enhorabona al *Palo*, desitjant pugá
ferse sentir en las costellas del excomunicador.

** **

¿No han vist lo que ha passat á la célebre es-
caparata embargada al *Diluvio*?

Res, que li han format causa, y está presa.

¡No riguin, no riguin! que ho dich de serio.
No tenen més que llegir lo *Diluvio* del dime-
cres al dematí pera quedar convensuts.

*

¿Saben qué fan corre las malas llenguas?

Que com lo nostre alcalde primer te de fer
la subasta dels géneros embargats, y 'l *Brusi* va
tenir la debilitat de fer corre que la imatge de
dintre de la escaparata se semblava al senyor
Rius y Tauler, la nostra primera autoritat mu-
nicipal está d' alló més empipada, se ha pres en
serio la broma del *Brusi*, y diu que no li passa
pe 'ls calsons lo subastarse ella mateixa, per lo
qual ha tingut de *habilitarse un medi* pera sor-
tir del pas.

Pero, com dihém mes amunt, consti que aixó
sols poden ferho corre las malas llenguas, per-
que aquí no hi ha cap autoritat capás de buscar
pèls á las lleys per treure 'l carro del pedregal.

** **

Habém rebut una carta de las *Fillas de Ma-
ria* de Verdú, y que, accedint á las instancias
de tan piadosas com simpáticas senyoretas, pu-
blicarém ab molt gust en lo número próxim.

** **

A vuyt anys de gabia major ha sigut con-
demnat á Digoin lo frare Cecilio Barberet per
acte de immoralitat.

¿Quan tindré lo gust de que aquí á Es-
panya se 'ls apliqui la ley tal com se mereixen?

** **

A Berga hi ha hagut una sessió de Ajunta-
ment ahont l' alcalde ha fet treure del saló de
sessions uns regidors per la Guardia civil.

¿Qué dimoni deu haberhi
entre arcaldes y regidors,
perque aquestos bons senyors
demostrin tan poch senderi?

** **

Llegeixo en lo programa de las festas que
van á celebrarse á Calahorra:

«... una vistosa colleccion de fuegos artificia-
les, *elaborada* por los renombrados *pirotegní-
cos* señores Insausti é hijos, de Logroño, que
se quemarán en la plaza del Raso.»

¡Y encara dirán que á Espanya no som bár-
baros!

¡Fer autos de fe pera celebrar las festas!

** **

Un altre cas que fa *despertar* á molts traba-
lladors de alló de l' armonia entre 'l Capital y
'l Treball.

Los boters de Reus, que establiren los jurats
mixtos, sens dupte pera *dormir* mes tranquils,
ara s' han vist en la precisió de declararse en
huelga á casa de un industrial molt *despert*
que forma part del jurat.

¿Qué tal la llissó?

A pesar de ser sempre de lamentar tan ex-
tremas resolucions, aquesta pot donar bon
fruyt, puig que 'l desengany fará sens dupte
despertar á n' aquells treballadors, convencen-
tos de que com mes revolucionarís han sigut
mes respectats s' han vist y millor s' han
guanyat la vida.

** **

Segons una carta que tenim á la vista, lo rec-
tor de Canyellas, poblet entre Vilanova y Vila-
franca, ha encarit la feyna del seu ofici en un
doscents y un trescents per cent, y 's declara en
huelga de obrir las portas del cel á qualsevol
malalt si no te la seguritat de cobrar lo *traball*
segons la seva tarifa.

¡Ah! lo tal rector te duas *nevodas* de vint á vintidos anys.

Aixís ja 's comprén una mica mes que apuji lo preu de la seva feyna.

¡Deu tenir tantas obligacions!

** **

Sembla que 'ls dissidents de la majoría tractan de fer forrolla á Catalunya, puig ademés de la gran campanya que está portant á terme lo Sr. Balaguer, los senyors Linares Rivas y Gonzalez Fiori també 'ns han visitat.

A mí ja m' agrada que tots aquestos senyors ataquin á n' en Sagasta, pero la vritat me sembla que quan ells siguin govern, mica més ó mica méanos, farán lo mateix.

Ja ho diu lo ditxo: *Gat escaldat...*

Y á nosaltres nos han escaldat moltes vegadas.

** **

Una irregularitat se ha descuber á Alcañiz, que puja la friolera de 120.461 rals.

Tot aixó es peix petit.

Lo dia menos pensat van á irregularisarnos fins l' ayre que respirém.

** **

Tant rebombori mogut per alló de las declaraciones del general Serrano, ara resulta que no ha estat res, y que tot continua com avans.

Y es clar, home.

La política se juga sempre ab moltes cartas. Per aixó anem tan bé.

** **

A Sant Andreu han comensat los embargos, y per cert han tirat tant al dret, que per poch s' hi despenyan.

Vuy: soldats y un sargento fan los honors als comissionats, se colocan á la porta de la casa que s' embarga y deturan á tot vitxo; un atvocat entra per un' altra porta, me l' agafan pe 'l bras y al carrer falta gent; reclaman l' auxili al agutzil, y aquest (cosa extranya) se interposa á favor dels embargats.

A una casa que per embargar los donan sachos buyts, lo comissionat los vol plens de farina, y ja se habia donat lo primer pas pera acudir al jutje.

Vaya un tragos mes amarchs que portan aquets embargs.

ANALOGÍA DEL VINS

Avuy que 'l vi va tan car y s' hi fa tanta tréfica, vull probar de mica en mica si jo 'l podré analizar.

Tot qui 'l ventre se empapatxa de vi Garnatxa, y se esclama dihent que 'l ventre se li inflama, tintra al cos una *gran-atxa*.

Aquell qu' es passa pel coll de P. capoll un bon tragó, com que 's vi car, á ne 'l pagó diu: — Caram, que *pica-l-poll*.

Lo capitalista aquell que 'l Moscatell per costum beu, sent molt car, te molt llum; ja 'l vi ho diu: — *Mosca-te-ell*.

Aquell que engoleix á doll Sumoll, y al cap d' una estona no li fa agafá la mona, burlantsen pot dir: — *Sou moll*.

Lo curro que á tall de juheu de bon Macabeu s' ataca donantne á sa currutaca, diu: — ¡Qu' es bo! te, *maca, beu*.

Lo pobre que no te pá per passarse la pitansa, sens fer cas del vi de Pansa, badallant diu: — ¡Vull pans... ah!...

Lo tenor de 'ls de cartel-lo que 'l Xarel-lo pot tastá al sentí 'l crach, al pagá, dirá: — Es bon, mé, es *char el-lo*.

Aquell que vol prová un dia Malvasia, y l' escarmenta regalantli una tormenta, dirá del vi: — ¡*Malvat-sia!*

Ja ténen analisat tota la rassa del vi; ara vostés han de di fins quin punt ho he endevinat.

J. GUINART

Un periódich de Paris dona senzillament la següent noticia:

«Lo rectó de Lourdes se trova en aquest moment á Plombières prenent las ayguas.»

Aquesta conducta del rector tot justament quan las ayguas de Lourdes acaban de donar religiositat, bellesa y salut á una noya qu' era atea, lletja y patia de un cranch, segons anuncian los diaris piadosos, se pot considerar com un atac á la mare de Deu de aquell poble.

Una de dos: ó 'l rector de Lourdes no creu en la bondat de las ayguas de aquella Mare de Deu, ó es un sabatassas que va á buscar á fora lo que te de sobras á casa.

** **

Lo rey de Suecia, al anar á emprendre un viatge, se ha fet assegurar per lo preu de 600.000 coronas.

Aixó 's presta á un bon grapat de consideracions:

1.ª Una corona que se assegura per 600.000 idem.

2.ª Un rey que no deu confiar gayre en la gracia de Deu, quan tant se refia de cosas dels homes.

3.ª Qui se assegura, es que creu no está segur.

Y altres que 'ns callém, perque tractantse de una testa coronada, la lley de imprenta hi te molt que veure.

** **

Un escándol fa pochos dias va passar á la capella de Sant Magí de Tarragona.

Un sacerdot de aquells que no poden amargar sos fums bèlichs, va moure rahons á un jove, arribant fins á desafiarlo.

Lo mateix reverent ja se ha barallat duas ó tres vegadas més en poch temps.

¡Vaya un manso n' hi deu haber!

** **

Ab un articlarro mes plé de verí que la baba de un gos rabiós nos surt aquesta setmana *La Vespa* remenant altre vegada l' assumpto d' en Taxil y del *gran papa* Pio IX.

Si no sapiguésem lo que han sigut los papas, asquerosa bestiola, ja t' estaria molt mes be venir á defensar al héroe dels *Amors secrets*.

Si no hi hagués hagut un Esteve VI capás de fer desenterrar lo cadávre de son antecessor Formós, decapitarlo y tirarlo al riu; si no tinguésem noticias de un tal Joan X, bisbe de Ravena, que fou papa gracias á las intrigas de la seva querida Teodora la Jove y que morí desastrosament á mans de Guido de Toscana per buscar massa lo fruyt del arbre prohibit; si no sapiguéssim que Joan XII papa als 17 anys, va fer del palau de Letran una casa de prostitució; si no 's conegués la escandalosa conducta de Benedicte IX, Sergio III y Climent V; si 'ls

historiadors no haguessen dit res de las disbauxas del papa Borgia Alexandro VII y de las crueltats de Bonifaci VII y Climent VII; y si finalment y per acabar no hi hagués hagut un Lleó X que venia butllas pera cometre tota mena de crims ab l' intent de fer diners pera mantenir la seva disoluta cort; si tot aixó no hagués succehit en la historia del Papat, fora molt mes fácil, pudenta *Vespa*, que poguesses defensar á Pio IX dels cárrechs que devant del tribunal de Montpellier li formulá Mr. De-lattre.

Pero ara es inútil que t' reboquis y diguis vil, lladre, bruto, infame, miserable y totas las demés boniquesas del diccionari carcunda á Leo Taxil, perque de tu ja ningú n' fá cas, y encare que pogués per un moment ser vritat tot lo que tu dius del autor dels *Amors Secrets de Pio IX*, no destruiria res de las paraulis ditas y probadas devant del tribunal de Montpellier.

Vet aquí perque succeheix alló que t' dol tant, que ni 'ls mestissos, ni 'ls conservadors, ni ningú, surti á defensar á Pio IX.

¿Que t' pensàs que tothom te la *catòlica* barra que tens tu, bestia carcunda?

¿Cóm es que 's has callat *piadosament* respecte á las probas publicadas per nosaltres del punt que concretares pera dir lladre á Taxil?

Arri allá, cara groixuda, á defensar los Savalls, Santa Cruz y demés Sacamantecas de solideu y boina.

A tal causa tals defensors.

GEROGLÍFICH

×
P R I
N I L O
S S I
I I I

LOLA CABARÓ

XARADAS

—Hu prima! —¿Que prima tersa?
—Que m' he foradat la hu ab un *primera* á l' inversa.
—Mes mal m' he fet jo que tu.
—També, *dos prima*, tens mal?
—Me l' he fet ab la *total*.

A. GARLANDA

SOLUCIONS

Á LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA: Ma-na-le-ta

LOGOGRIPO NUMÉRIC: Condalaria-Calandria-Adelaida-Adriana-Delira-Adela-Rica-Dia-La-i.

CORRESPONDENCIA

Ll. Millá Com haurá vist, ja 'n teniam d' altres. || J. Guinart. Anirà || Falconé. Prentora. || Ruch Nafrat. No tot lo que altres pugan enviar reproduhit us ho te de conceixer, home de Deu. Encara que li hagin quedat cosas de vostre atrasadas bastantas n' hi hem pu licat, y no pot conceixarse, puig se te de contentar á tothom lo que avuy en dia anará á son temps. || Cosmelich. La xarada qu' en ia es ee taosa || Q. Roig. Molt be || A. Farigola. Lo seu sonet es un xich defectuós. Aprofitarém alguna peisament || Busca criadas. L' arti le entre altres defectes, te 'l de ser massa llarch. La poesia no te interes y es mal versificada. || Lucianeta. La carta no fila y meos ja hauria d' altres || Piga Rossa. Aixó de afanar epigramas ca ia teo as publicadas está lleig || Dolores Fuster. Molt be. || Un treballador. No fila prou || E. B. C. La seva poesia es ben regular, pero resulta un xich difusa en l' assumpto, per lo que no po em assegurarli sa inserció || A. R. Gracias per las noticias. || A. Garlanda. Gracias per las noticias. || Suscriptors anticlericals. No tenim cap inconvenien en publicar lo que 'ns envian, sempre que una firma coneguda n' ho aut risi || Un llas. Gracias de las noticias. Semp e que n' hi hagi e aquest calibre no las desaiuéu. || Moreno. Aprofitarém lo pimer e igrana || F. H. La seva poesia no fa per la iniole del periódich. || Pintor. La poesia filixea. De las noticias gracias. Lo de la tubica de sabatassas to bastanta gravetat y per publicarho necessitem una firma que 'n respongui || P. Canalsabro. Tot lo que vosté envia no val res.

COSAS DE MADRIT

Lo que 'ls preocupa : *La Marina de guerra*

Lo que no 'ls preocupa : *La Marina mercant*

P. Ross